

Veleszületett ekcéma

AZ ATÓPIÁS DERMATITIS HAJLAM, AZAZ A VELESZÜLETETT EKCÉMA (EKZEMA) ALAPJÁN KIFEJLŐDŐ, RÉSZBEN ÖRÖKLŐDŐ, VISZKETÉSEL, SZÁRAZ BŐRREL JÁRÓ, KIÚJULÓ GYAKORI BŐRBETEGSÉG LEGTÖBBSZÖR MÁR KISGYERMEKORBAN KIALAKUL. A BETEGSÉG LEFOLYÁSA KISZÁMÍTHATATLAN, AZONBAN SZÁMOS PROVOKÁLÓ TÉNYEZŐT ISMER A SZAKIRODALOM.

A veleszületett ekcéma tüneteinak kiváltásában az ételallergia (tej, tojás) mellett a stressz és a fertőzések, valamint a klimatikus viszonyok is jelentős szerepet játszanak. Például az iskolakezdés, felkészülés az érettségire, a tanulás, valamint a felső légúti fertőzések, bélérgeesség rontja a tüneteket. A betegség a téli, tavaszi hónapokban gyakran rosszabbodik. A kiváltó okot azonban nem mindig sikerül egyértelműen azonosítani.

A betegek 70 százalékánál az ekcémára utaló jelek már a születés utáni első évben megjelennek. A korai fázisban, kisdedkorban, a szájnál, a szem körül, a fejbőrön viszkető, vörös nedvedző, néha hólyagos bőrtüneteket látunk. Későbbiek során általában szimmetrikusan a nagyhajlatokban, könyöknél, térdnél, nyakon, törzsön száraz, viszkető, megvastagodott, kissé hámló berepedezett lesz a bőr. A hajas fejbőrön piros, viszkető, korpázdó hámlás formájában jelentkezik a betegség. Gyakori a fül mögötti terület, külső hallójárat érintettsége, vagy a kéz- és lábujjak végén megjelenő finom hámlás is. Ezeken a helyeken az egész bőrtakaró száraz, viszket, gyakoriak a hámfosztott területek. Emiatt rendszeresen a bakteriális, vírusos felülfertőzések is, például ótvar, herpesz.

A betegség erős viszketési rohamokkal, álmatlansággal, nyugtalansággal, iskolai teljesítményromlással jár együtt. A betegek meleg hatására erősebben viszketnek. A környezeti allergénekkal szemben az érzékenységük fokozott, gyakoribbak a kontakt allergiás tünetek, a fülbevaló, nyaklánc, gyűrű okozta fémallergia. Gyakran látható a szemkörnyéken, fülek mögött, alsó ajkon ekzémás, fájdalmas berepedések. Az állandó szemviszketés és következményes szemdörzsölés miatt jellegzetes a dupla szemredő.

A tünetek fellángolásakor szigorúan csak orvosi utasítás szerint szteroid tartalmú krémek javasoltak. Javulást követően amilyen hamar csak lehet szteroid mentes zsírozókrémek, illatanyagmentes szappant helyettesítő mosdókrém, olajos fürdők mindennapos használata célszerű. Viszketéscsökkentés céljából az antihisztaminok adása lényeges.

Ekcémás gyerekek szüleit gondosan felvilágosítjuk azokról a tényezőkről melyek biztosan rontják a bőrtüneteket. Javasolt, hogy csak pamut ruházatot viseljenek, a műszálás, kötött, gyapjú ruhákat kerüljék. Minél kevesebb szőrmók állatka legyen a lakásban, a megelőket gyakran atkátlanítsuk.

Kerüljük az illatosított szappanokat, tusfürdőket és hosszabb fürdőzéseket. Ne kísérletezzünk különféle krémekkel, gyógynövényekkel, mert az esetek nagy részében csak rontani fogjuk a folyamatot.

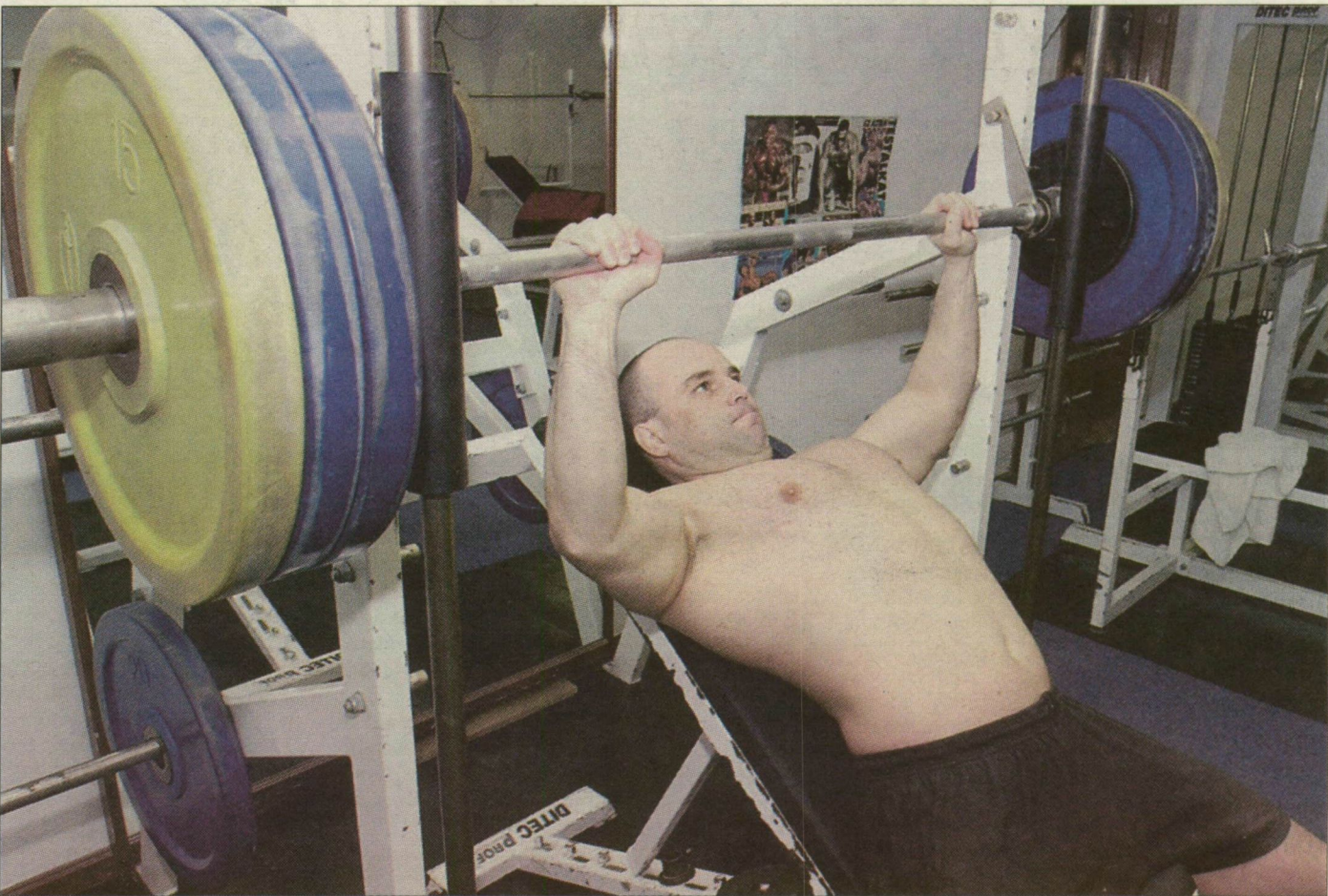
A veleszületett ekcéma kezelése hosszán tartó, nehéz feladat, ami nagyon gondos ápolást, kezelést igényel a szülők részéről. Szoros orvosi kontroll és a szülői gondozás megelőzheti a súlyos, életminőséget is rontó tünetek kialakulását.

DR. ALTMAYER ANITA

bőrgyógyász, allergológus szakorvos

Göndöcz Attila gerincbetegségét a sport gyógyította meg

Mozgásban az orvosság?

■ Göndöcz Attila nagy álma: a nemzeti válogatott tagjaként részt venni a luxemburgi fekvő nyomó világbajnokságon. (Fotó: Miskolczy Róbert)

GÖNDÖCZ ATTILA KÉTSZER ÁLLT MÁR DOBOGÓN A MAGYAR FEKVE NYOMÓK ORSZÁGOS BAJNOKSÁGÁN. LEGUTÓBB A 82,5 KILOGRAMMOSOK KATEGÓRIÁJÁBAN 190 KILÓT TELJESÍTETT, S BIZTOSRA VESZI, HOGY HAMAROSAN SIKERÜLNI FOG A 210 KILÓ KINYOMÁSA IS. AKKOR PEDIG MÁR SEMMI AKADÁLYA NEM LESZ ANNAK, HOGY A NEMZETI VÁLOGATOTT TAGJAKÉNT RÉSZT VEGYEN A 2002. ÉVI LUXEMBURGI VILÁGBAJNOKSÁGON.

Nem más ő, mint Göndöcz Attila, a Szegedi Erőtér SE 35 éves versenyzője, akiről – eredményei alapján – akár egy sportolói portrét is írhatnánk lapunk sportrovatába. Ám több éves ismeretség után – különösen azt követően, hogy oly őszintén mesélt életéről – úgy érzem, talán nem is annyira a versenyzőről, mint a balszerencsével, nem egyszer a súlyos betegségekkel is sikerrel megküzdő emberről kell inkább szólnom. De csöppet sem hétköznapi történetéről szólni inkább ő maga.

– Már kisgyerek koromban megszállottan szerettem a mozgást, a sportot, így nagyon fiatalon meg-

ismerkedhettem a versenyek hangulatával is. Kaposváron a helyi Dózsában birkóztam 1978-tól 84-ig, több országos megmérettetésen is a legjobbak közé kerültem. Ám 17 éves koromra „szétment” a gerincem. Néha annyira fájt, hogy volt, amikor fél órán át csak fetrengtem a szőnyegen, talpra sem tudtam állni. Az orvosok azt tanácsolták, amikor eltöltötték a sporttól, hogy életem hátralevő részében arra is ügyeljek, hogyan lépek, mert könnyen megnyomorodhatok. Két esztendőn át csak szenvedtem és irigyletem az egészséges embereket, hiszen jómagam még 15 perc séta után is majd hanyatt estem a fáróltságtól – emlékezett nem éppen felhőtlen tinédzser éveire Göndöcz Attila a minap az Erőtér SE edzőtermében.

– De ez nem mehet így tovább – döntöttem 1986-ban, s a katonaságnál, Taszáron elkezdtem futni. Első alkalommal 8 percig bírtam, majd nem elájultam a végén. Majd négy évvel később, 1990. szeptember elsején Nagyatádon, egy nemzetközi triatlon viadalon 11. lettem, teljesítettem a 3 ezer 800 méteres útszázt, a 180 kilométernyi kerékpározást és lefutottam a 42 kilométeres maratoni távot is 10 óra 54 perc alatt. Hol volt már

akkor a gerincserülés! A rendszeres sportnak köszönhetően kirobanó formába kerültem, s már azon gondolkodtam, hogy egy 100 kilométeres futás során kipróbálom magam a szupermaratonisták között is, amikor a sors másodszor is padlóra küldött. Súlyos homloküreg-gyulladást kaptam, megoperáltak, s mivel nem altattak el, hallottam, hogyan „bontják szét” a csontomat. Na, belőlem sem lesz már sportoló – mértem föl a helyzetem nagyon elkeseredve, s pár évig valóban kerültem minden megerőltetőbb mozgást. Dolgoztam, a munkám miatt (léggömbök forgalmazásával foglalkoztam) új lakóhelyet is választottam – a Dunántúlról Szegedre költöztem – máj 1996-ban úgy döntöttem: én akkor is világbajnok leszek! Immár a vassúlyzók világában kezdtem el a versenyzést. Egy évvel később a magyar bajnokságon még csak 8. voltam, de később nyakamba akasztottak egy ezüst és egy bronzérmét is. Ismét boldog ember vagyok, a sport tett boldoggá – mondta mosolyogva Attila.

S már fel is lapozta edzéstervét. Az a férfi, akit megnyomorodástól féltettek orvosai, ma így kezdi az edzését: a 120 kilós súlyt tízszer nyomja ki, 125 kilóval nyolcas

szériát végez, a 130-at hatszor teljesíti, hogy ezt kövesse 145-ön egy négyes ismétléssorozat. Ha pedig a 150 kilót is melle fölé nyomta, csökkenő súlyokkal ismétli meg produktumát, vissza a 120 kilóra. De tudja: ennyi is kevés lehet a világbajnoki címhez, ezért edzője, Horváth Zoltán irányítása mellett újabb és újabb megpróbáltatásoknak veti alá testét.

– Bár ma is dolgozom, amennyire lehet, napirendemet alárendeltem a sportnak. Táplálkozásom is pontosan megtervezett, s természetesen folyamatos orvosi ellenőrzés mellett edzem – mondta el a nagy álma megvalósítására készülő erőemelő. Majd így fogalmazta meg amatőröknek szánt tanácsait:

– A sport tett ismét egészséges-sé, ezért a súlyozást, az izmok fejlesztését jó szívvel ajánlom mindenkinek. Azt ajánlom a kezdőknek, a munkájuk, tanulmányi feladataik mellett testüket formálónak, soha ne a súly nagyságát nézzék, s ne szígyelljék esetleges kisebb teljesítményüket mások előtt, hiszen a mozgás a lényeg. Éppen ezért a súlyozás tréningeket egészítsék ki futással, hogy szívük izmai is erősödjenek.

BÁTYI ZOLTÁN

Egészségkárosodásért hárommilliárd dollár

Tüdőrákban meghalt az amerikai férfi, akinek eddig a legnagyobb összegű kártérítést ítélték meg egy dohánygyártó cég elleni perben.

„Úgy távozott az élők sorából, hogy nem volt ideje felhasználni a megítélt kártérítésnek még csak egy csekély részét sem.” Ezt az 57 évesen elhunyt Richard Boeken egyik ügyvédje közölte a hírigényköszövényekkel.

Boeken 13 éves kora óta dohányzott, hosszú éveken át napi két csomag Marlboro volt az adagja. Orvosai 1999-ben diagnosztizálták nála a tüdőrákot. Ekkor indított pert

és nyert a Marlborót gyártó Philip Morris cég ellen. 2001. június 6-án hárommilliárd dollárt ítélt meg neki egy Los Angeles-i esküdszék a dohánygyártó terméke által okozott súlyos egészségkárosodásért. Az ügyben illetékes bíró azonban két hónappal később százmillióra csökkentette az összeget.

Boeken arra hivatkozott keresetében, hogy a Philip Morris „hazudott negyven éven át a dohányzás egészségére gyakorolt hatását illetően”. A gyártó képviselője azzal védekezett, hogy a felperes szabad akaratából döntött a dohányzás mellett.

Orvosviccek

ORVOS-FILOZÓFUS

- Mi az élet?
- Kizárólag nemi úton terjedő halálos betegség.

PSZICHIÁTERNÉL

- Mikor veszekedtek először a férjével asszonyom?
- Hogy mikor? Amikor mindenáron rajta akart lenni az esküvői fényképen.

FIGYELMEZTETŐ TÁBLA AZ ÚT SZÉLÉN

„Vezessen lassan, mert az orvos és a sírásó szabadságon van.”

EPEBAJ

- Doktor úr! Én úgy félek! A nagybátyámat is epebajjal kezelték és gyomorfekélybe halt bele!
- Nyugodjon meg! Nálam ez nem fordulhat elő. Ha én valakit epebajjal kezelek, abba is hal bele.

ÉLETTAN-ELŐADÁS

- A professzor a légüres térben az oxigén alapú élet lehetetlenségét demonstrálja.
- Egy lombikból kiszivattyúzza a levegőt, a műszer mutatója nullán áll, de az egér mégis vígan szaladgál.
- Már eleget vártunk! Cseréljük ki az egeret!

MAGÁNPRAXIS

- Mi a baj drágám? – kérdezi a feleség a férjtől.
- Ez a pancser kolléga teljesen tönkre tette a magán praxisomat a szabadságunk alatt! Képzeld, meggyógyította az évek óta kezelt betegeimet!

SZÜLÉS UTÁN

- Kismama ébredezik, kezébe adják gyermekét, és a nővére jelenti:
- A boldog apa odakint áll egy csokor virággal. Beengedem, jó?
- Iaj, Isten ments! Minden percben megérkezhet a férjem!

RENDELÉS AZ UTCÁN

- Az orvos a Káráz utcán sétál és egyszer csak egyik páciensével találkozik. A hölgy hosszasan sorolja panaszait, mintha csak a rendelőben lennének, majd megkérdezi:

- Mondja doktor úr, mi lehet a bajom?
- Kérem mindjárt meglátjuk... Vetkőzőn le!

PSZICHIÁTERNÉL

- Mit csináljak, hogy tíz év után végre egyszer ne a feleségemé legyen az utolsó szó?
- Erre a szakirodalomban csak egy megoldás van. Felelje azt: „Ahogy akarod, drágám.”

Ötvenéves az orvosegyetem műtéttani intézete

Egyedülálló sebészeti kísérletek

A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM SEBÉSZETI MŰTÉTTANI INTÉZETE EGYEDÜLLÁLLÓ KÍSÉRLETEKET FOLYTAT VÉKONYBÉL-ÁTÜLTETÉSBEN. TERMÉSZETESEN A HÉTKÖZNAPINAK MONDHATÓ BETEGSÉGEK GYÓGYÍTÁSÁT SEM HANYAGOLJÁK EL. A TUDOMÁNYOS MŰHELY SZAKMAI ELISMERTSÉGÉT BIZONYÍTJA, HOGY IDÉN SZEGEDEN RENDEZIK AZ EURÓPAI KUTATÓSEBÉSZEK KONFERENCIÁJÁT.

Ötven éve kapott megbízást Petri Gábor, későbbi akadémikus professzor, az orvosegyetem rektora a sebészeti tájékoztatási és műtéttani tanszék felállítására. A II. világháború után rohamos fejlődésnek induló szegedi orvostudományi kutatás egyik jelentős tényezőjévé vált a sebészeti klinika épületében működő intézet. Az ötvenes évek elejétől 1984-ig Petri professzor vezette a tanszékot, akit az intézet élén tanítványa, Nagy Sándor követ-

te. 1997-óta ifjabb Boros Mihály igazgatja a két éve Sebészeti Műtéttani Intézetűvé átnnevezett kísérleti és kutatóhelyt. Az eltelt fél évszázad alatt komoly nemzetközi elismertséget szerzett a tanszék, aminek kézzelfogható bizonyítéka az is, hogy május 23. és 25. között Szegeden szervezik az európai kutatósebészek konferenciáját.

– Nagyon komoly szakmai elismerés számunkra ez a konferenciaszervezési lehetőség, hiszen a legkiemelkedőbb szakemberekből álló Műtéti Kutatások Európai Társasága legutóbb 20 éve szervezett térségünkben, Varsóban, találkozózt – mondta Boros Mihály professzor.

A kutatóintézet elsősorban a mikrokeringés és a szervátültetések területén végez kutatásokat. A mikrokeringés vizsgálata az emberi test véráramlásának sejt szintű megfigyelését jelenti. Kelet-Európában egyedülálló műtéti technikával a szövetek regenerációját és esetleges fertőződését kísérhetik figye-

lemmel a kutatók. A megfigyelés nem jár fájdalommal, így az állatkísérletek mellett műtött embereket is megvizsgálhatnak.

A szervátültetések területén is kiemelkedő eredményeket mutat fel a szegedi intézet. – A vékonybél-szelvények átültetése élet-tani szempontból még a máj- és szívtranszplantációnál is kockázatosabb.

A kísérletek mellett természetesen a hétköznapiaknak mondható betegségek gyógyításának technikáját is fejlesztik a sebészek és a kutatók. Ezek közé tartozik a ma már népbetegségnek számító, úgynevezett reflux megszüntetése. A refluxban szenvedő betegeknek a gyomorszáj nem zár tökéletesen, és az étel gyakran visszaáramolhat a nyelőcsőbe. Ez kellemetlen, égő érzést okoz, ráadásul a nyálkahártya is károsodik, ami hosszú távon akár daganatos megbetegedéshez is vezethet. A műtéti megoldás sok esetben sikeresnek bizonyul.

ILLYÉS SZABOLCS